

Asia: VN/1601/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

1. Radion siirtovelvoitteen poistaminen 227 §:stä

Kirjoita vastaus tähän.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia. Laissa säädetystä siirtovelvoitteesta poistettaisiin verkkopalvelua kaapelitelevisioverkossa tarjoavan teleyrityksen sekä yhteisantennijärjestelmän ylläpitäjän velvoite siirtää Yleisradion julkisen palvelun radio-ohjelmistot.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa kaapeliverkoissa tehokkaampi verkon käyttö ja laadullisesti parempien yhteyksien tarjoaminen. Lisäksi esityksellä saatetaan kansallinen siirtovelvoitesäätely vastaamaan EU-säätelyn asettamia vaatimuksia.

Esityksen perustelut

Eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännöstöä koskeva direktiivi, teledirektiivi (EU) 2018/1972, mahdollistaa jäsenvaltioille siirtovelvoitteiden asettamisen tietyin ehdoin. Teledirektiivin 114 artiklan mukaan siirtovelvoite on sallittua, jos se on välttämätön selkeästi määritetyn yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Luonnoksen vaikutuksia koskevassa arvioinnissa todetaan, että radio ohjelmistojen siirto velvoitteesta kohdistuvaa haittaa voidaan pitää

kaapeliverkkoja omistavien operaattorien liiketoiminnalle merkittävänä.

Yleisradion radiokanavien jakelu rajoittaa kaapelilaajakaistan laadullista kehittämistä erityisesti verkkoliikenteen paluusuunnan osalta. Tällä rajoitteella voi olla vaikutuksia muun muassa asiakkaiden kokemaan palvelutasoon sekä mahdollisesti esimerkiksi videopuheluiden laatuun, pilvipalveluihin sekä vastaaviin paluusuuntaa tarvitseviin toimintoihin. Teknisellä tasolla rajoite ilmenee siten, että ilman merkittäviä taloudellisia panostuksia radiokanavat kaapeliverkossa estävät tehokkaamman taajuusjaon käyttöön ottamisen ja uudempien teknologiasukupolvien toteuttamisen noin 500 000 kotitalouden osalta.

Esityksen mukaan Yleisradion radiokanavien siirtovelvoitteesta luovuttaessa on todennäköistä, että kaikkien ULA-radiokanavien jakelu kaapeliverkoissa päättyy.

Esityksen vaikutus vaaratiedottamiseen

Vaaratiedotteesta annetun lain (L2012/466) mukaan vaaratiedote on toimivaltaisen viranomaisen antama tiedote, jonka tarkoitus on varoittaa vaarallisesta tapahtumasta ja antaa väestölle toimintaohjeita. Vaaratiedote voidaan antaa, jos se on välttämätöntä väestön varoittamiseksi silloin, kun vaarallisen tapahtuman seurauksena voi aiheutua ihmisille hengen- tai

terveysvaara taikka vaara merkittävälle omaisuuden vaurioitumiselle tai tuhoutumiselle.

Vaaratiedotteen tehokas käyttö edellyttää, että sillä saavutetaan kattavasti vaarassa oleva väestö. Vaaratiedotteet jaetaan mahdollisimman monikanavaisesti, nämä kanavat eivät ole toisiaan korvaavia vaan täydentäviä. Siitä huolimatta selvitysten perusteella on arvioitu, että nykyisillä menetelmillä vaaratiedotteet tavoittavat kohteena olevan väestön enintään 50 %:sti. Arvion mukaan radion kautta kohderyhmästä tavoitetaan 6 – 8 %.

Yleisradio Oy:n lakisääteinen velvoite olla mukana vaaratiedotteiden välitysprosessissa on tärkeä, koska laki edellyttää sen ohjelmien jakelun eri viestintävälineissä ja siten parantaa tiedotteiden kattavuutta. Nykyinen 112Suomi -sovellus on ladattu noin 2 miljoonaan älypuhelimeen, mutta sovelluksen toimivuus edellyttää käyttäjältä aika ajoin tehtäviä toimenpiteitä. Osin tästä johtuen tavoitettavuus sovelluksen avulla on noin kolmasosa sen ladanneista.

Esitys perustuu odotukseen, että 85.000 – 170.000 kotitaloutta muuttaa nopeasti käyttämiään välineitä radiolähetysten kuuntelemisessa.

Kaapeliradiolla on kuitenkin käyttäjiä, joille siirtymä vaihtoehtoiseen jakelutapaan on vaikeaa. Antennikuuluvuus voi olla heikko, taloudelliset rasitteet ovat esteenä, muiden jakelutapojen käyttöön liittyvä osaaminen puuttuu sekä aistirajoitteiden asettamat vaatimukset.

Esitys perustuu myös odotukseen siitä, että vaaratiedottamisen kehittäminen poistaisi tarpeen radion välityksellä tapahtuvalle vaaratiedottamiselle.

Vaaratiedottamista ollaankin kehittämässä Cell broadcast – teknologialla, mutta tekninen toteutus rahoituksineen, suunnitteluineen, toteutuksineen ja käyttöönottoineen edellyttää vielä vuosien työtä.

Ottaen huomioon vaaratiedottamisen tarkoitus ja merkitys, esitetty muutos ei voi perustua odotuksiin vaan vallitsevaan tilanteeseen. Lain voimaantulo esityksen mukaisesti kesällä 2024 tarkoittaisi yhden vaaratiedotekanavan

poistamista ennen korvaavien tapojen toteuttamista. Tällä olisi selkeä negatiivinen vaikutus vaaratiedottamisen tarkoituksen toteuttamisessa eli väestön varoittamiseen vakavan vaaran uhatessa.

Esitetty siirtovelvoitteen poisto nykytilanteessa vähentäisi vaaratiedotteen vastaanottamisen kattavuutta väestön keskuudessa. Siirtovelvoitteen säilyminen on teledirektiivin 114 artiklan mukaisesti välttämätöntä yleisen edun eli vaaratiedotteen välittämiseksi, joten oikeudellisia esteitä säilyttämiselle ei ole.

Hätäkeskuslaitos toteaa, että esitetty siirtovelvoitteen poisto ei nykyisessä tilanteessa ole ajankohtaista.

2. Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttamista koskevan 49 §:n täydentäminen

Kirjoita vastus tähän.

-

3. Välitystiedon määritelmää koskevan 3 §:n 40 kohdan ja radioviestinnän luottamuksellisuutta koskevien 136 §:n 5 ja 6 momentin muuttaminen toistaiseksi voimassaoleviksi

Kirjoita vastaus tähän.

-

4. Matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinointikieltoa koskevan 201 §:n muuttaminen toistaiseksi voimassaolevaksi

Kirjoita vastaus tähän.

-

5. Markkinaehtoista taajuusmaksua koskevan 228 §:n päivittäminen Naton ensisijaisesti harmonisoitujen taajuusalueiden osalta

Kirjoita vastaus tähän.

-

6. Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun perimisen joustavoittaminen 294 §:ssä

Kirjoita vastaus tähän.

-

7. Liikenne- ja viestintäviraston erityisiä tehtäviä koskevan 304 §:n täydentäminen

Kirjoita vastaus tähän.

-

Clouberg Iiro
Hätäkeskuslaitos